

"...През лятото на 1920 г. стана възможно преместването на цялото ни семейство във **Видин**

. Наистина баща ми доста трудно е могъл да намери за нас квартира. По това време във Видин не е имало големи строежи и подходящи жилища под наем не се намирали. Пътуването ни до Видин бе уредено с кораб по

Дунав

. Колкото и чудно да изглежда днес, то продължи три денонощия. Пътнически кораби нямаше. Ние се качихме на едно малко корабче "Балкания". Неговото предназначение било да тегли шлепове, без да може да развива големи скорости, а ние се движехме срещу течението. Първия ден успяхме да стигнем едва до Козлодуй. Там трябваше да преспим. На другия ден продължихме и стигнахме до Лом и там също преспяхме в един хотел. На третата сутрин бяхме преместени в друго също такова малко корабче "

Борис III

", което ни доведе след обяд във Видин. Баща ми ни посрещна на пристанището и ни заведе в най-хубавия хотел "Булевард", който се намираше недалеч от Дунава и градската градина. С пристигането на багажа ни се настанихме в жилището, което баща ми бе наел.

Видин бе значително по-голям от Оряхово. Първото ми впечатление бе, че пристигнахме в един голям град, много по-оживен и по-добре уреден. Още първия ден от нашето

пренасяне в новото жилище едни съседни - семейство Андрей Кръстеви, живеещи срещу нас, ни поканиха и изказаха желание да станем приятели. Наистина те бяха едно много културно семейство и връзката ни с тях се оказа трайна.

Във Видин моят баща дейно се включи в музикалния живот на града. Музикалната дейност тук бе съсредоточена главно около музикалното дружество "Китара". То имаше смесен хор под ръководството на Атанас Еремиев, който подготвяше и ежегодно изнасяше своите концерти. Към дружеството бе създаден и малък симфоничен оркестър, съставен от по-добрите инструменталисти на града и попълнен с необходимите духови инструменти от военната музика. Баща ми бе диригент на този оркестър..."

"...През същата пролет на 1939 г. бях преведен за **капелмайстор** на 15-ти Ломски полк в Белоградчик.

Този град ми беше познат още от ученическите ми години, когато баща ми като капелмайстор завърши службата си в него. ... В Белоградчик заварих една моя състудентка Драга Тодорова, омъжена за местния зъболекар Савчо Савчев. Освен нея тук беше и прекрасният инженер Балус Балусев, белоградчишки зет, женен за пианистката Вера. Тази музикална среда ме особено много зарадва.

Работа започнах с духовия оркестър, който беше комплектован сравнително добре. Разучих редица творби и с тях изнасях концерти на открито... "

"...През пролетта на 1940 г. получих заповед за преместването ми като капелмайстор в 3-ти **Бдински полк** във Видин. ...

...Завръщането ми във Видин посрещнах с радост. В него бяха преминали детските и юношеските ми години и там имах много приятели. Макар че добре го познавах, след малкия градец Белоградчик той ми се видя един голям град, при това много хубав. От всички градове край Дунав Видин е най-дунавският град. При другите реката сякаш е в края на града и човек дори забравя за нея, докато при Видин неговият център е на самия Дунав. Красивата му градска градина е по протежение на реката. В нея стават вечерните разходки на видинчани и Дунав е непрекъснато пред очите им. ...

...Във Видин като капелмайстор на 3-ти Бдински полк заварих един духов оркестър, притежаващ много добър ансамбъл. Оркестърът бе попълнен с отлични изпълнители, а някои дори изключителни. Такъв беше флигорнистът Кирил Цветков, който беше солист от най-висока класа. Притежаваше топъл, изразителен тон и прецизна техника. Много добри бяха също помощник-първият флигорнист Йордан Близнаков, първият кларинетист Ангел Йонов, басфлигорнистът Александър Ангелов, бекбасистът Нино Каменов и др. С отличните си изпълнителски възможности този духов оркестър улесняваше твърде много задачата, която си бях поставил - освен популярните

концерти на открито в градината през лятото, да подготвям и някои концерти в театъра през зимния сезон с по-сложна концертна програма...

...Работата с учениците контролирах постоянно и помагах при обучението им. По този начин се създадоха отлични духачи, които по-късно сполучливо попълниха духовата група на одържавения симфоничен оркестър в града (Евгени Ванков, Кръстю Тофишев, Кръстю Кичашки, Асен Найденов).

"...След встъпването ми в длъжността на главен диригент на Видинския симфоничен оркестър, пред мен стояха две главни задачи, разрешението на които бе наложително да стане по възможност най-бързо. Първата задача бе да се намерят подходящи инструменталисти за оркестранти, с които да бъде попълнен отпуснатият щат на оркестъра. Направената разгласа за вакантните места не даде особени резултати. От други места дойдоха твърде малко желаещи и то предимно щрайхисти. От духачите единствено дойде само кларинетистът Пантелей Паунов от Гвардейския духов оркестър от София. Всъщност той беше родом от Видинския регион и затова пожела да се завърне по-близо до родното си място. П. Паунов се оказа прекрасен солист-кларинетист, с отлична техника и особено красив и изразителен тон. За първи тром-петист назначихме Кирил Цветков, солист-флигорнист от военния духов оркестър на полка във Видин. Изключителен музикант. Назначих също няколко мои бивши музикантски ученици, които се развиваха като извънредно добри солист-оркестранти - обоиста Кръстю Тофишев, фаготиста Евгени Ванков, валдохорниста Кръстю Кичашки и цугтромбониста Асен Найденов.

Останалите вакантни длъжности за духачи се попълниха също от сравнително много добри инструменталисти. Не бих пропуснал да отбележа особено талантливия тимпанист Божко Ивков, притежаващ здраво ритмично чувство и тънък слух. Благодарение на неповторимия си артистичен усет той свиреше на тимпаните, използвайки най-различни нюанси, отговарящи адекватно на всеки мой диригентски жест.

Щрайхът също бе комплектован успешно главно от местни кадри. Известно време оркестърът продължи да работи попълван от любителите, които бяха част от него преди одържавяването му. Особено ценен беше адвокатът - цигулар Петър Хаджиангелов, който продължаваше да изпълнява ролята на концертмайстор до назначаването на щатен такъв. Това беше Лиляна Маринова. Тя токущо беше завършила Музикалната академия като ученичка на проф. Владимир Аврамов. Тя се зае с най-голямо старание и обич към работата да формира от събраните щрайхисти състав, годен да изпълнява симфонична музика. Това се постигна благодарение на нейните ценни указания и системна работа, особено с цигулковата група. Тя стана незаменим мой помощник.

Особено предан на оркестъра и на симфоничното дело беше виолончелистът Марин Тачев. Освен като водач на человата група, той, особено в началото, вземаше дейно участие в административната работа. Тачев беше завършил Художествената академия и като художник безвъзмездно се зае да оформя програмите за концертите ни. За

водач на виоловата група беше назначен Жорж Димитров - отличен виолист, заемащ с достойнство тази длъжност. Контрабасовата група също намери подходящ водач в лицето на Никола Орофчаров. От любител-китарист той бързо премина на контрабаса и за кратко време, благодарение на музикалния си талант, стана прекрасен контрабасист. С така попълнения състав оркестърът започна своята работа с ентузиазъм и амбиция за развитие.

Втората главна задача беше намирането на подходяща сграда, в която оркестърът да бъде настанен, за да може пълноценно да разгърне своята дейност. В началото ползвахме за репетиции само салона на читалището, което бе крайно недостатъчно за една нормална дейност. Свободно здание в момента никъде нямаше. Случайно погледът ми попадна на една изоставена сграда между партийния дом и театъра, която някога е служела за хранилище на банката. Направих предложение да се изгради върху нея една надстройка, за което ще са нужни сравнително по-малко средства. Предложението ми се възприе, но когато проектантската организация се зае да изработва плана, се оказа, че стените на сградата са неподходящи. Наложих се те да бъдат съборени и фактически от цялата сграда можеше да се използват само здравите основи. Изработи се план за една двуетажна сграда. В долния етаж имаше три стаи за групови репетиции и сервизни помещения, а на горният етаж беше разположен големият салон за общи репетиции, както и кабинетът на главния диригент и стая за администрацията. Строителството започна веднага и в скоро време оркестърът можа да се настани в новата сграда, която се използва и досега. ..."

(Избрани откъси от мемо-арната книга на Борислав Михайлов "Моите спомени")

БОРИСЛАВ МИХАИЛОВ (19 декември 1912 - 9 ноември 2011 г.) Двровит музикант и диригент, основател и дългогодишен художествен ръководител на Видинския симфоничен оркестър, творец с богата музикална култура, неспокоен дух и безспорен авторитет. Завършил Музикална академия (1935), капелмайстор (1937-49) във Видин, където създава самодейния симфоничен оркестър. С неговите вдъхновени усилия и всеотдайната му творческа работа е свързано одържавяването на оркестъра през 1949 г. и множеството незабравими изяви, донесли признание и десетки награди за видинските симфоници.

в.Видин брой 79 14-16 ноември 2011г.